

STRATEGIA MUZEUM POMORZA ŚRODKOWEGO W SŁUPSKU DO 2025 ROKU

Strategia Muzeum Pomorza Środkowego do roku 2025 opracowana została na podstawie przygotowanych przez pracowników merytorycznych złożań i kierunków działań niezbędnych do rozwoju oddziałów i działów ujętych w Statucie i Regulaminie Organizacyjnym instytucji. Zarówno Statut jak i Regulamin Organizacyjny został uzgodniony z pracownikami merytorycznymi i organizacją związkową działającą w MPŚ, był bardzo szczegółowo konsultowany i negocjowany. Zaktualizowany Regulamin Organizacyjny Muzeum zatwierdzony Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 1153/188/16 z dnia 15 listopada 2016 r. pozwolił na określenie kierunku działań na najbliższe lata. W Muzeum przy określaniu poprzedniej strategii skoncentrowaliśmy się przede wszystkim na określeniu słabych i mocnych stron instytucji, które zostały szczegółowo przeanalizowane i najważniejszym zadaniem na dzień dzisiejszy była swego rodzaju aktualizacja strategii w związku z pojawieniem się okoliczności związanych z pozyskaniem od 2002 roku nowych budynków i terenów. Schemat Organizacyjny MPŚ z 2016 roku określa szczegółowo kierunki rozwoju w związku z zakresem i kierunkiem prowadzonych działań, zainteresowaniami, a nade wszystko z charakterem zbiorów. Zostały przyszłościowo uszczegółowione pracownie, zespoły i sekcje, jakie winny funkcjonować w poszczególnych Oddziałach skansenowskich oraz Działach merytorycznych. Określa to równocześnie kierunek rozwoju kadry, odpowiednich specjalistów i muzealników. W paragrafie 4 Regulaminu Organizacyjnego uwzględnione zostały szczegółowo działania i rozwój komórek organizacyjnych, które w sposób jednoznaczny są równoznaczne z realizacją strategii i misji Muzeum.

Biorąc pod uwagę powyższe można określić następującą misję dla strategii Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku:

„JESTEŚMY INSTYTUCJĄ, KTÓRA MA ZACHOWAĆ, DOKUMENTOWAĆ I UPOWSZECHNIAĆ DZIEDZICTWO KULTUROWE I CYWILIZACYJNE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM REGIONU SŁUPSKIEGO I POMORZA ŚRODKOWEGO, POPRZEZ SZEROKO POJĘTE DZIAŁANIA MUZEALNE OPARTE O TRADYCYJNE I NOWOCZESNE FORMY PRZEKAZU ORAZ ZAGOSPODAROWANIE NOWO POZYSKANYCH OBIEKTÓW ZGODNIE Z POTRZEBAMI MUZEUM I ZDEFINIOWANYMI OCZEKIWANIAM I ODBIORCÓW”

CEL STRATEGICZNY /NADRZĘDNY/ DO ROKU 2025:

„CELEM GŁÓWNYM MUZEUM JEST SUKCESYWNE WYPEŁNIANIE MISJI MUZEUM, KORZYSTAJĄC Z TRADYCJI I DOSTOSOWUJĄC DZIAŁANIA DO POTRZEB WSPÓŁCZESNEGO ODBIORCY”

Osiągnięcie celu strategicznego będzie uzależnione od realizacji celów szczegółowych przedstawionych poniżej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

I. POZYSKANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA REWITALIZACJĘ I ZAGOSPODAROWANIE NOWYCH PRZESTRZENI W SŁUPSKU, KLUKACH/CZYSTEJ I SWOŁOWIE ZGODNIE Z OPRACOWANYMI PROJEKTAMI ARCHITEKTONICZNO – WYKONAWCZYMI.

II. AKTUALIZACJA PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA ZAMKU KSIĄŻĄT POMORSKICH I SPICHLERZA RICHTERA W ZWIĄZKU ZE ZWOLNIENIEM POWIERZCHNI WYSTAWIENNICZYCH I MAGAZYNOWYCH *

III. OPRACOWYWANIE I OPIEKA NAD ZGROMADZONYMI MUZEALIAMI, POZYSKIWANIE NOWYCH EKSPONATÓW ORAZ WZBOGACANIE WIODĄCYCH KOLEKCJI MUZEUM.

IV. POPRAWA WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA ZBIORÓW, DAŻENIE DO OSIĄGNIĘCIA WSPÓŁCZESNYCH STANDARTÓW ZARÓWNO NA EKSPOZYCJACH JAK I W MAGAZYNACH

V. WDRAŻANIE NOWOCZESNYCH FORM PREZENTACJI /WYSTAWIENICTWO/ I UPOWSZECHNIANIA ZBIORÓW Z UWZGLĘDNIENIEM DIGITALIZACJI ZBIORÓW, ICH DOSTĘPNOŚCI ORAZ ROZWOJU DZIAŁU BIBLIOTECZNEGO I ZBIORÓW SPECJALNYCH

VI. WZBOGACANIE OFERTY EDUKACYJNEJ SKIEROWANEJ DO SZEROKIEJ GRUPY ODBIORCÓW ORAZ AKTYWNY UDZIAŁ W ŻYCIU KULTURALNYM REGIONU.

VII. UTRZYMANIE I ROZWIJANIE WIODĄCYCH OBSZARÓW BADAŃ REGIONALNYCH I DOKUMENTOWANIE DZIEDZICTWA NIEMATERIALNEGO

VIII. ROZWIJANIE POTENCJAŁU KADROWEGO MUZEUM, DAŻENIE DO SPECJALIZACJI PRACOWNIKÓW

Dla zdefiniowanych powyżej celów szczegółowych do roku 2025, należy podjąć następujące działania operacyjne:

CEL I. POZYSKANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA REWITALIZACJĘ I ZAGOSPODAROWANIE NOWYCH PRZESTRZENI W SŁUPSKU, KLUKACH I SWOŁOWIE ZGODNIE Z OPRACOWANYMI PROJEKTAMI ARCHITEKTONICZNO – WYKONAWCZYMI OPRACOWANYMI W LATACH 2000 - 2017

1. Przygotowanie wniosków aplikacyjnych do konkursów uwzględniających współfinansowanie ze środków unijnych. Określenie priorytetów i kolejności działań. Starania o ujęcie zadań w WPF woj. pomorskiego

- dla Słupskich Spichlerzy Sztuki aplikowanie do RPO Woj. Pomorskiego na lata 2014-2020, programu POIiŚ na lata 2014-2020 i innych umożliwiających rewitalizację i zagospodarowanie zabytkowych obiektów. Rewitalizacja Spichlerza Białego umożliwia realizację założeń rozwojowych Pracowni ds. Kolekcji Witkacego, Działu Sztuki i Techniki, Działu Biblioteki i Zbiorów Specjalnych oraz Działu Edukacji i Promocji. Rewitalizacja Spichlerza Czerwonego umożliwia realizację założeń rozwojowych Działu Biblioteki i Zbiorów Specjalnych, Pracowni Konserwatorskiej, Działu Edukacji i Promocji oraz Oddziałów w Klukach i Swołowie pod względem zwiększenia powierzchni magazynowych.

- dla zabytkowych budynków MKLP w Swołowie aplikowanie do programu POIiŚ na lata 2014 – 2020, to realizacja założeń i koncepcji rozwoju skansenu we współpracy z samorządem Gminy Słupsk i jednostkami kultury im podległymi

- dla zabytkowych budynków MWS w Klukach/Czystej – aplikowanie do funduszy unijnych z uwzględnieniem edukacyjnej, całorocznej funkcji budynków, pozyskanie partnera do prowadzenia szkoleń, zaktualizowanie dokumentacji i założeń programowych.

CEL II. AKTUALIZACJA PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA ZAMKU KSIĄŻĄT POMORSKICH I SPICHLERZA RICHTERA W ZWIĄZKU ZE ZWOLNIENIEM POWIERZCHNI WYSTAWIENNICZYCH I MAGAZYNOWYCH /PO REWITALIZACJI SŁUPSKICH SPICHLERZY SZTUKI/.

1. Zaktualizowanie projektów urządzenia wystaw stałych w Zamku Książąt Pomorskich w Słupsku podkreślających dziedzictwo pomorskiej dynastii Gryfitów oraz uwzględniających najciekawsze kolekcje rzemiosła artystycznego z kolekcji Działu Historyczno – Artystycznego

2. Modernizacja przestrzeni magazynowych w Spichlerzu Richtera na potrzeby Działu Historyczno – Artystycznego

CEL III. POZYSKIWANIE NOWYCH EKSPONATÓW, WZBOGACANIE WIODĄCYCH KOLEKCJI MUZEUM ORAZ OPIEKA NAD ZGROMADZONYMI MUZEALIAMI.1. Zagwarantowanie w corocznym budżecie kwot przeznaczonych na zakup muzealiów w miarę posiadanych możliwości, pozyskiwanie sponsorów, jak również przygotowywanie wniosków do Programów Operacyjnych MKiDN na zakup kolekcji i dzieł /określenie kolejności przygotowania wniosków przez poszczególne oddziały i działy/.

2. Zwoływanie przynajmniej 3 razy w roku Komisji ds. pozyskiwania muzealiów, określanie priorytetów i kolejności gromadzenia muzealiów.
3. Prowadzenie szeroko zakrojonej kampanii zachęcającej do przekazywania na rzecz Muzeum darów muzealiów. Prezentacja najciekawszych nabytków na wystawach. Organizowanie uroczystych spotkań z darczyńcami każdego roku.
4. Określanie w planie zadaniowym przynajmniej z rocznym wyprzedzeniem ilości obiektów wytypowanych do zabiegów konserwatorskich w Słupsku, Swołowie i Klukach. Przygotowywanie wniosków na zabiegi konserwatorskie do Programów Operacyjnych MKiDN.

CEL IV. POPRAWA WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA ZBIORÓW, DAŻENIE DO OSIĄGNIĘCIA WSPÓŁCZESNYCH STANDARTÓW ZARÓWNO NA EKSPOZYCJACH JAK I W MAGAZYNACH

1. Umożliwienie rozwoju Pracowni Konserwatorskiej poprzez doposażenie stanowisk pracy w Bramie Młyńskiej w Słupsku.
2. Realizacja rewitalizacji Spichlerza Czerwonego i urządzenie w nim pomieszczeń na potrzeby Pracowni Konserwatorskiej, zgodnie z opracowanym i posiadanym projektem wykonawczym.
3. Opracowanie koncepcji na przestrzenie magazynowe w Oddziałach w Klukach i Swołowie. Urządzenie magazynów zbiorów etnograficznych w zrewitalizowanym Spichlerzu Czerwonym zgodnie z założeniami projektowymi.
4. Doposażenie systematyczne sal wystawowych w Słupsku, Klukach i Swołowie w urządzenia gwarantujące bezpieczeństwo zbiorów pod względem konserwatorskim.
5. Ujęcie w budżecie zadaniowym środków finansowych na prowadzenie profilaktyki konserwatorskiej zbiorów

CEL V. WDRAŻANIE NOWOCZESNYCH FORM PREZENTACJI /WYSTAWIENICTWO I IMPREZY PLENEROWE/ I UPOWSZECHNIANIA ZBIORÓW Z UWZGLĘDNIENIEM DIGITALIZACJI ZBIORÓW I ICH DOSTĘPNOŚCI ORAZ ROZWOJU DZIAŁU BIBLIOTECZNEGO I ZBIORÓW SPECJALNYCH

1. Określenie z przynajmniej rocznym wyprzedzeniem kalendarza wystaw i imprez plenerowych w Zamku Książąt Pomorskich, Młynie Zamkowym i Spichlerzu Richtera Słupsku. Określenie kosztów i ujęcie ich w planie zadaniowym Muzeum.
2. Określenie etnograficznych wystaw czasowych i imprez plenerowych w Oddziałach w Klukach i Swołowie – z rocznym wyprzedzeniem i ujęcie ich w budżecie instytucji.
3. Ujęcie w kosztach planu zadaniowego katalogów, folderów, zaproszeń i plakatów towarzyszących zaplanowanym wystawom czasowym i imprezom plenerowym.
4. Przygotowywanie propozycji ciekawych wystaw czasowych i imprez plenerowych uwzględniających nowe formy prezentacji.
5. Utworzenie w Spichlerzu Czerwonym nowoczesnej przestrzeni dla Działu Bibliotecznego i Zbiorów Specjalnych zgodnie z opracowanym projektem wykonawczym.
6. Rozwój digitalizacji zbiorów archiwalnych, bibliotecznych, muzealnych oraz audiowizualnych ma być jednym ze sposobów zabezpieczenia ich przed bezpowrotnym

zniszczeniem ale także udostępnienie ich użytkownikom Internetu oraz utrwalenie i ułatwienie dostępu do nich.

CEL VI. WZBOGACANIE OFERTY EDUKACYJNEJ SKIEROWANEJ DO SZEROKIEJ GRUPY ODBIORCÓW ORAZ AKTYWNY UDZIAŁ W ŻYCIU KULTURALNYM REGIONU.

1. Przygotowywanie programu edukacyjnego towarzyszącego planowanej wystawie, czy imprezie plenerowej z rocznym wyprzedzeniem, z uwzględnieniem różnych grup odbiorców. Ujęcie programu w planie zadaniowym instytucji we wszystkich Oddziałach.
2. Przygotowanie oferty edukacyjnej z uwzględnieniem specyfiki miejsca – Słupsk, Kluki/Czysta, Swołowo. Przygotowanie ofert edukacyjnych w formie odrębnego wydawnictwa i jego dystrybucja w regionie.
3. Włączanie się Muzeum do działań promocyjnych podczas imprez organizowanych przez samorządy i instytucje lokalne na terenie województwa pomorskiego. Prowadzenie działań promocyjnych we wszystkich możliwych formach.
4. Współpraca Muzeum ze stowarzyszeniami, instytucjami i organizacjami w zakresie działań o charakterze kulturalnym, współorganizacja konferencji, koncertów muzycznych, prezentacji multimedialnych, odczytów, promocji publikacji itp.
5. Utworzenie w Czerwonym Spichlerzu przestrzeni dla DEiP do prowadzenia zajęć edukacyjnych dla różnych grup wiekowych i społecznych, w tym osób niepełnosprawnych, spotkań o charakterze kulturalnym i popularyzujących historię regionu oraz działalność i zbiory MPŚ

CEL VII. UTRZYMANIE I ROZWIJANIE WIODĄCYCH OBSZARÓW BADAŃ REGIONALNYCH I DOKUMENTOWANIE DZIEDZICTWA NIEMATERIALNEGO

1. Gromadzenie dokumentacji archiwalnej, wywiadów z badań terenowych dotyczących dziedzictwa niematerialnego w Słupsku /dokumentowanie związane z osadnikami po 1945 r./,
2. W MWS w Klukach – badania i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego Słowińców oraz ludności przybyłej na ziemię słowińską po 1945 roku
3. W MKLP w Swołowie – badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego dawnych i współczesnych mieszkańców Krainy w Kratę

CEL VIII. ROZWIJANIE POTENCJAŁU KADROWEGO MUZEUM, DAŻENIE DO SPECJALIZACJI PRACOWNIKÓW

1. Podnoszenie specjalistycznych kwalifikacji poprzez kursy, szkolenia i studia podyplomowe w zakresie muzealnictwa / zarządzania projektami
2. Uczestnictwo w ogólnopolskich programach dotyczących zarządzania, wystawiennictwa, konserwacji, edukacji muzealnej

3. Tworzenie nowych etatów wynikających ze schematu organizacyjnego Muzeum, poszukiwanie kadry wykwalifikowanej, zatrudnianie pracowników merytorycznych zgodnie z potrzebami i kierunkiem wykształcenia.

Wdrażanie strategii i monitoring.

Opracowana strategia Muzeum jest podsumowaniem prowadzonych działań, powstała w oparciu o prezentowane przez Kierowników Oddziałów i Działów planów perspektywicznych rozwoju poszczególnych komórek organizacyjnych uwzględnionych także w Regulaminie Organizacyjnym Muzeum. Strategia Muzeum wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego oraz jest zgodna z Regionalnym Programem Strategicznym „Pomorska Podróż” oraz Regionalnym Programem Strategicznym „Aktywni Pomorzanie”

Do każdego celu operacyjnego ujętego w Strategii Muzeum zostaną przypisane konkretne działania i zadania skierowane do konkretnej komórki organizacyjnej instytucji oraz osób odpowiedzialnych za ich realizację. Szczegółowo zostanie przeanalizowany budżet Muzeum i dokonany podział środków niezbędnych do wykonania poszczególnych zadań. Wartość realizowanych zadań jest kwotą minimalną zapisaną w budżecie niezbędną do realizacji zadania, ale stanowić może wkład własny do wniosków projektowych. W razie konieczności istnieje możliwość przesunięcia środków.

Procesowi wdrażania Strategii Muzeum będą towarzyszyły działania kontrolne zmierzające do wykrywania błędów i skutecznego zarządzania ryzykiem. W razie wystąpienia zmiany uwarunkowań zewnętrznych podjęte zostaną działania pozwalające na wprowadzenie zmian, w celu elastycznego reagowania na potrzeby otoczenia.

Aktualizacja planów strategicznych i operacyjnych odbywać się będzie w miarę potrzeb. W przypadku wystąpienia zmian w otoczeniu lub zmian obszarów działania instytucji mogą być wprowadzane modyfikacje planów.

STRATEGIA MUZEUM W ZGODZIE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Strategia Muzeum jest zgodna ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego, gdyż odpowiada bezpośrednio na wyzwania strategiczne określone w SRWP, tj.:

1. Wyzwanie w zakresie kapitału społecznego i tożsamości regionalnej – strategia muzeum wpłynie pozytywnie na aktywność społeczną i budowę regionalnej wspólnoty obywatelskiej czerpiącej m.in. z wielokulturowego dziedzictwa
2. Wyzwanie dotyczące obszarów o nie w pełni uruchomionych potencjałach – przedsięwzięcia ujęte w strategii muzeum spowodują zwiększenie wykorzystania potencjału regionu z

unikatową ofertą turystyczną opartą o dziedzictwo kulturowe, w tym największą na świecie kolekcją prac Witkacego, Krainą w Kratę oraz ziemią słowińską

3. Wyzwanie dotyczące dostępu do usług publicznych – realizacja założeń strategicznych Muzeum wpłynie pozytywnie na ograniczanie dysproporcji wewnątrz regionu i zapewnienia dostępu do dobrej jakości usług kultury

4. Wyzwania dotyczące zarządzania przestrzenią – ujęte w strategii Muzeum przedsięwzięcia projektowe w Słupsku, Swołowie i Klukach polegają na takim zarządzaniu przestrzenią by optymalnie wykorzystać jej potencjał kulturowy.

Strategia Muzeum jest zgodna z zasadami realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego:

1. Zasadą racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Działania Muzeum respektują wymogi kształtowania ładu przestrzennego, zapewniając poszanowanie i efektywne wykorzystanie ograniczonego zasobu przestrzeni. Dzięki realizacji strategicznych przedsięwzięć inwestycyjnych w Słupsku, Swołowie i Klukach nastąpi rozwój nowych funkcji publicznych w tych obszarach, przy zachowaniu cennego dziedzictwa architektonicznego Pomorza.

2. Zasadą korzystnego oddziaływania na środowisko. Przedsięwzięcia strategiczne Muzeum zakładają technologie przyjazne środowisku o wysokiej efektywności wykorzystania zasobów.

3. Zasadą promowania zatrudnienia. Strategia Muzeum uwzględnia zatrudnienie bezpośrednio w instytucji kultury (zakłada stworzenie nowych miejsc pracy cechujących się wysokim poziomem wymaganych kompetencji), jak również pośrednio, poprzez rozwój silnego ośrodka kultury zarówno w Słupsku, Klukach jak i Swołowie, wpłynie na aktywność gospodarczą, a tym samym wpłynie na wzrost ofert pracy. Strategia Muzeum uwzględnia zaangażowanie osób starszych do szeregu przedsięwzięć co wpłynie także na nabycie nowych kompetencji (cyfrowych), zwiększenie integracji społecznej tej grupy i ograniczenie zagrożenia wykluczeniem zawodowym w tej grupie społecznej.

4. Zasadą promowania postaw obywatelskich. Realizacja strategii Muzeum w wyjątkowy sposób sprzyjać będzie tworzeniu warunków dla wysokiej aktywności mieszkańców, w tym kształtowaniu i umacnianiu pożądanых postaw kulturalnych, przedsiębiorczych i innowacyjnych, a także podnoszeniu jakości życia mieszkańców. Rewitalizacja zabytkowych obiektów zarówno w Słupsku, w Swołowie, jak i w Czystej i nadanie im funkcji społeczno-kulturalnych przy szerokim udziale mieszkańców zarówno na etapie planowania, realizacji, jak również działania po zakończeniu inwestycji, pozwoli na efektywne wykorzystanie jego efektów. Charakter przedsięwzięć ujętych w strategii Muzeum zachęca do partycypacji społecznej, opiera się na działaniach społeczności lokalnej i prowadzi do wzrostu świadomości obywatelskiej.

5. Zasadą równości szans, niedyskryminacji i integracji społecznej. Realizacja strategii Muzeum uwzględnia i promuje włączenie społeczne i równość wszystkich obywateli bez

względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność i wiek. Realizacja strategicznych inwestycji w Słupsku odpowiada na potrzeby grup defaworyzowanych, takich jak osoby niepełnosprawne (dostosowanie architektury obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych – instalacja windy, audiodeskrypcje dla niewidomych).

6. Zasadą inteligentnej specjalizacji. Strategia Muzeum skupia się na wykorzystywaniu potencjału turystycznego regionu. Realizacja przedsięwzięć zakłada wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego zarówno regionu poprzez wzbogacenie oferty turystycznej o silny ośrodek kultury z charakterystycznymi wątkami: twórczością Witkacego /w Słupsku/, Krainą w Kratę /w Swołowie/, ziemią słowińską /Kluki i Czysta/ stanowiącymi specjalizację regionalną.

7. Zasadą ukierunkowania na innowacje. Projekty infrastrukturalne ujęte w strategii Muzeum zakładają innowacyjne wykorzystanie rewitalizowanych zabytkowych obiektów w Słupsku, Swołowie i Czystej poprzez nadanie im nowych społeczno-kulturalnych funkcji.

8. Zasadą wymiaru cyfrowego. W strategii Muzeum zakłada się także digitalizację cennych zbiorów muzealnych. Materiały będą dostępne w formie cyfrowej szerokiemu odbiorcy. Ponadto, projekty strategiczne zakładają szerokie wykorzystanie w urządzeniu ekspozycji różnego rodzaju multimediiów i nowoczesnych technik informacyjnych.

Strategia Muzeum wykazuje również zgodność z głównym celem Regionalnego Programu Strategicznego „Pomorska Podróż”, tj.: „Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna”, gdyż opiera się na wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego, jakim dysponuje Muzeum Pomorza Środkowego i ma znaczenie w kształtowaniu nowej, wysokiej jakości, atrakcyjnej i adekwatnej do współczesnych potrzeb oferty kulturalnej, wzbogacającej atrakcyjność turystyczną regionu.

Strategia Muzeum wykazuje również zgodność z Regionalnym Programem Strategicznym „Aktywni Pomorzanie” tj.: „Wysoki poziom kapitału społecznego”. Przedsięwzięcia ujęte w strategii skupiają się na wspieraniu aktywności mieszkańców w obszarach kultury, podnoszeniu poziomu tożsamości regionalnej i lokalnej, integracji społeczności lokalnych oraz kompleksowej poprawie funkcjonalności, estetyki i jakości przestrzeni publicznej.